

AGRÁRMINISZTERIUM

DR. ANDRÉKA TAMÁS
közigazgatási államtitkár

EGF/444/2022

*Sipos Katalin asszony
igazgató részére*

WWF Magyarország

kizárólag elektronikus úton: katalin.sipos@wwf.hu

Tárgy: Válasz Magyarország Miniszterelnökének írt nyílt levélre

Tisztelt Igazgató Asszony!

A Kormány a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm.rendelet) megfogalmazott intézkedéseket az állampolgárok élet-, egészség-, személyi-, vagyon- és jogbiztonságának, valamint a nemzetgazdaság stabilitásának garantálása érdekében, időleges és rendkívüli intézkedésként hozta. A rendkívüli intézkedést előzetes helyzetfelmérés és helyzetelemzés előzte meg. A Korm. rendeletben megjelent szabályozás tekintettel volt arra, hogy a természeti környezetünkben a megnövekedett tűzifa igény ellenére se jelentkezhessen sem visszafordíthatatlan, sem hosszú távú káros hatás, valamint ne alakulhasson ki illegális fakitermelés és illegális faanyagkereskedelem.

A Korm.rendelet a fenntartható erdőgazdálkodás meglévő jogi keretét alapként kezeli. Mindezt megerősíti a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletnek az állam tulajdonában álló erdőkben történő végrehajtásának részletes szabályairól szóló 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítás is, amely az Agrárminisztérium, mint tulajdonosi joggyakorló által irányított állami erdőgazdálkodók számára egyértelműsíti a rendelet alkalmazásának kereteit, kiemelten kezelve a fenntarthatóság kérdését, ugyanígy szakmai irányítás készült a kormányhivatalokban működő erdészeti hatóság számára is. Ezeknek indoka volt az is, hogy sok félreértelmező állítás, a szabályozásnak ellentmondó cikk jelent meg magukat szakértőnek tituláló publicistáktól.

A Korm.rendelet nem változtatta meg az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) és a természet védelméről szóló 1996. évi törvény (a továbbiakban: Tvt.) alapvetéseit sem, miszerint az erdők területe és a természetességi állapota nem csökkenhet, az erdőket az erdőtervekben megállapított célállománnyal, és módon, valamint jogszabályban meghatározott időre fel kell újítani. Az erdőtervek megváltoztatására - továbbra is - a közreműködő szakhatóságok hozzájárulásával van lehetőség.

A Kormány folyamatosan vizsgálja, hogy a Korm.rendeletben foglalt szabályozás szükséges-e még, az elérni kívánt céllal arányos-e, a társadalmi és gazdasági kihívásokra választ ad-e. A Kormány haladéktalanul gondoskodni fog az intézkedés visszavonásáról, ha az intézkedés feltételei bármely okból már nem állnak fenn.

A nyílt levélben tett állításokkal kapcsolatban szeretném az Önök és a nyílt levelet támogató szervezetek és magánszemélyek figyelmét felhívni az alábbiakra.

“lehetővé vált a tarvágás valamennyi védett erdőnkben - nemzeti parkokban, tájvédelmi körzetekben, természetvédelmi területeken”

A Tvt.-n kívül, azzal összhangban az Evt. is szigorúan szabályozza a tarvágásokat. *Állításaival ellentétben nem a Korm. rendelet tette lehetővé a tarvágást a védett területeken. A Tvt. és az Evt. közös szabályrendszere alapján eddig is volt lehetőség a tarvágások végzésére olyan szabályok mentén, amelyek már egyszer kiállták az alkotmányossági vizsgálat próbáját is. Ezen tarvágási lehetőségeket az az erdőterv tartalmazza, amelyek a körzeti erdőtervezési eljárások lefolytatása során a természetvédelem érdekeinek, elvárásainak, az általa szolgáltatott adatoknak, figyelembe vételével történő egyeztetés alapján születnek meg. A két említett törvény és a Korm. rendelet együttes értelmezése alapján a tarvágás területi korlátja változott meg úgy, hogy a felső határt jelenleg az Evt. tartalmazza.*

“megengedetté vált a fakitermelés védett élőlények kíméletét szolgáló időszakban”

A Korm. rendelet tételesen kizárólag az időszaki korlátot oldotta fel, azt is a gyakorlatban rövid időre. Semmilyen konkrét természeti értéket (barlangokat, erdei patakokat, mocsarakat, fészkelő köré vont egyéb, pl. területi korlátot) a szóban forgó veszélyhelyzeti szabályozás nem érint.

Az időszaki korlátozások általában augusztus 31-ig tartanak. Az időszaki korlátozásoknak a vegetációs időszak végén, augusztusban való ideiglenes feloldása - a fakitermeléshez szükséges előzetes hatósági bejelentés 8 napos határidejét is tekintve - a gyakorlatban 1-2 hét időbeli előnyt jelenthet az erdőgazdálkodó számára. A vegetációs időszak ebben a hőségben véget ért, az aszályos időszakban a talaj keménnyé száradva kevésbé sérül ilyenkor, mint télen. Általában a madarak fióka nevelési időszaka is véget ért. A Korm.rendelet 2022. november 1-én hatályát veszti. A Korm.rendelet meghosszabbítása külön mérlegelés tárgya. Meghosszabbítása esetén is, a folyamatos felülvizsgálata napirenden van, ennek során lesz döntés arról, hogy a jövő évi időszaki korlátozások fenntartására szükség lesz-e.

“megszűnt az őshonos fák újratelepítésének követelménye védett területen”

A Korm.rendelet célja, hogy leginkább az akác kitermelését fokozhassuk. Mintegy 130 ezer hektár kultúrerdő és faültetvény erdőt nyilvánítottak védett természeti területté vagy Natura 2000 területté korábban Magyarországon. Ezek a faállományok jellemzően első vagy második

generációs telepített erdők. Ilyen erdők esetében álláspontom szerint a természetes erdőtakaró "helyreállítása" helyett helyénvalóbb "élőhely fejlesztésről" szólni.

Védett természeti területen célként került megjelölésre az akácok átalakítása őshonos állományokká. Ez az átalakítás óriási erőforrásokat és idejét tekintve akár emberöltőket is igényelhet, miközben az átalakítás környezeti feltételei már egyre kevésbé kedveznek az őshonos állományoknak a klímaváltozás miatt. Az átalakítás gyorsítására csak a talaj nagymértékű és többszöri bolygatásával, a talajélet tönkretételével lenne lehetőség. Az erdőgazdálkodók részéről ezen átalakítási kötelezettség miatt nem vonzó belekezdeni az akác, mint azonnal és legjobban hasznosítható tűzifa véghasználati termelésébe. Ezt a kötelezettséget a rendelet ideiglenesen elhalasztja, de nem szünteti meg végleg.

Ezzel is könnyebben juthat azonnal eltűzelhető faanyaghoz a társadalom. Ez különösen fontos, mert az akácokon kívül más tűzifa frissen kitermelve alig alkalmas a fűtésre.

Ezúton is felhívom a figyelmet arra, hogy az Evt. és végrehajtási rendeletei szerint az erdőgazdálkodónak az erdő felújításakor akkor is biztosítani kell a megfelelő minőségű és mennyiségű csemeteszámot szükség szerinti pótlással, ha az erdőfelújítás sarjztatással történik.

“nem kell kivárni a tölgy- és bükk erdők erdőterv szerinti vágáskorát, akár húsz évvel korábban is sor kerülhet erre”

Nem tartalmaz ilyen rendelkezést a Korm. rendelet. Az erdők megújításának jellemző korát (vágásérettségi kor) jogszabály alapján az erdőterv állapítja meg az erdő rendeltetései szerint differenciált korlátok felállításával. A szabályozás most azt teszi lehetővé, hogy nem csak magán- és önkormányzati tulajdonban lévő, hanem az állami tulajdonban álló, de kizárólag ültetvény erdőkben és az idegenhonos fajokból álló állományokban - így különösen akácokban, de általánosságban ott, ahol nagyon magas az idegenhonos és az erdészeti tájidegen fajok, valamint az intenzíven terjedő fajok aránya – a hatóság jóváhagyása esetén, az erdőtervben meghatározott vágásérettségi kor legfeljebb az erdőtörvény végrehajtási rendeletében fajokként meghatározott időszakon belül csökkentésre kerülhessen. Ez természetesen egy kérelemre induló hatósági eljárásban kerül megállapításra, ahol közreműködnek az érintett szakhatóságok.

“korlátozás nélkül lehet faanyag szállításra szolgáló utakat vágni az erdőben”

A sajtóban is megjelent hírekkel ellentétben a rendelet nem a faanyag szállítására szolgáló utak kialakításának lehetőségével foglalkozik. A *közelítő nyom* az erdőgazdálkodási tevékenységek végrehajtását szolgáló alkalomszerű terepi anyagmozgatás céljára, az erdő talaján – a talajfelszín építési jellegű megbontása, illetve idegen anyag elhelyezése nélkül – létesített nyompálya, amelynek területe a használat megszűnése után újra erdősítésre alkalmas állapotban marad, vagy azzá tehető. Az *épített közelítő nyom* az erdőgazdálkodási tevékenységek végrehajtását szolgáló, időszakos, több éven át ismétlődő, eseti gépjárműforgalom céljára – a talajfelszín megbontásával – létrehozott erdei földút. A közelítő nyomok kialakításának célja a faanyag olyan módon történő mozgatása az erdőterületen – az érintett erdőrészleten – belül, amely segítségével az erdő talaját és a fakitermeléssel nem érintett fákat, esetleg egyedi védettséget élvező természeti értékeket, élőhelyeket a lehető legnagyobb mértékben tudják kímélni a szakemberek. Érdemes megemlíteni, hogy a Tvt. is elismeri az erdészeti használatú utakat, a feladatukat ellátó arra jogosult személyek járművei közlekedésének szükségességét az erdőben.

Védett természeti területen az erdészek és a természetvédelem képviselői mindig is együtt működtek. Más helyeken az erdőgazdálkodók és az általuk kötelezően alkalmazandó szakirányító, továbbképzett erdész szakemberek képesek garantálni a szakszerű, az erdei életközösséget nem károsító terepi anyagmozgatási hálózat kialakítását és használatát.

Végezetül és talán legfontosabb üzenetként szeretném felhívni a társadalom figyelmét arra, hogy hazánkban a természeti értékek védelme érdekében nem csak az erdészeti hatóság, hanem a természetvédelmi hatóság is azonnal korlátozhatja, leállíthatja azon gyakorolni kívánt tevékenységeket, amelyek a természeti értékek védelmét veszélyeztetik.

Remélem, hogy a jogszabályok megfelelő értelmezésével kapcsolatos tájékoztatásom eloszlatta a védett természeti értékek megmaradásával kapcsolatos aggodalmát.

Kérem, továbbítsa válaszomat a nyílt levelet aláíró civil szervezetek részére is.

Budapest, 2022. szeptember „...7...”.

Üdvözlettel:

